

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Tractatus co[n]sultatorij venera[n]di magistri Henrici de
Gorychum artium et sacre theologie p[ro]fessoris
illuminatissimi quondam insignis vniuersitatis Coloniensis
vicecancellarij ac Burse Montis ...**

Heinrich <von Gorkum>

Jmpressus Colonie, Anno supra Jubileum terci

VD16 H 2128

De symonia et quodam casu matrimoniali

[urn:nbn:de:bsz:31-299185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-299185)

De obseruatōe festorū Fo. xliij

morata. nisi igit omnis talis diuersitas componatur non p̄ assignari sufficiens sententia sup festoz transgressione aut obseruatiā. igit zc

pp̄o
Fvq.

¶ Videt̄ potius expedies praua hominū arcenta consuetudine quedam ex festis in aliud cōmutare. q̄z amplius ea multiplicare.

¶ Hec p̄positio p̄z p̄mo quidem q̄z occasiones peccādi sunt amputā de. Constat aut̄ ex his dieb̄ q̄n̄ homines cessant ab operib̄ corporalib̄ tūc se uertūt ad p̄mesationes ad tripudia z ad alia exercitia corporalia quib̄ plura uicia sunt im̄mixta. p̄pter q̄d melius esset q̄ opibus mechanicis zlicitis occuparent̄ vt a talib̄ retraherēt̄. In huius exēplū potest adduci illud q̄d filijs israhel legit̄ euenisse. Cū em̄ p̄ni essent ad peccādū z p̄cipue ad idolatriam cōmiten dū. q̄n̄ eis vacare p̄mitterebatur. hinc pietas diuine dispensationis prouidit̄ remediū vt multitudine p̄ceptoz̄ ceremonialiū adeo occuparentur vt vix eis aliq̄d spacium ociandū indulgeret. z pari passu videretur in p̄posito abulādū. igit zc

pp̄o.
Fviij

¶ Obseruatio diei dñice in noua lege succedit̄ obseruatiē sabbati. q̄ z si sit celebrior. t̄m̄ non debet nūc sicut tūc esse ita arcta prohibitiō operādi.

¶ Huius p̄positiōis p̄ma pars est satis nota. q̄z dies sabbati iudeoz̄ p̄mutatus est in diēz dominicā. est aut̄ h̄mōi successio nō ex vt p̄cepti legis. sed ex p̄stitutiōne ecclie z p̄suetudine populū christiani. Cā autē q̄re nō debet̄ prohibitiō fore ita arcta. q̄z obseruatiō sabbati fuit̄ figuralis. si

gura aut̄ p̄tinet ad protestatiōem veritatis. quā nec in modico p̄terire oportet. Et ideo quedā opa nūc cōcedūt̄ tūc phibita sicut decoctio cibarioz̄ z alia h̄mōi. Et etiā in quibusdā opib̄ phibit̄ facit̄ p̄t̄ necessitatem dispensant̄ in die dominica q̄z i sabbato iudato. Et pariformiter intelligendū est de alijs festis nostris que succedūt̄ eozum festis. igit tur p̄positio vera.

¶ Explicet tractatus domini doctoris Henrici Borychum de celebratione festorum. in quo magistra li quadam examinatione refellit ea que conscientiosis plures scrupulos inferre consueuerūt ob quotidianaz̄ practicam z obseruatiōis festorum diuersitatem

¶ Tractatus magistri Henrici Borychū doctoris sacratissime Theologie de Symonia z quodam casu matrimoniali. ad laudem benedicti trinitatis gloriose virginis Marie. ac totius curie celestis Incipit.

Agitte

potētis acute p̄ dilecte mi in christo frater multis impedimentis se erectus neq̄z acutras uestraz̄ p̄p̄ositionuz̄ cum annexis probationibus sagittas valeo ita vt materia exigit̄ rejicere exquisite. neq̄ sententijs ita vt decet politis digerere. vtz sicut in arte picture nouit̄ q̄sdā p̄fusas unagimū ichoatōes tris

b iij.

Tractat' m'gri Henrici. Gorychū

In eadē arte sponte offerūt emendā
das. sic vestri aliorūq; examini acu
tiori q̄ a me auolat̄ velut inculta hu
milli sub muto corrigēda. qz s̄o ma
teria de v̄ro arcu tensa mihi trāsmis
sa res p̄ernit hūanas. necē nō dis
simulare quādā regulā p̄hi. qz. ethi
corū. qua d̄r qz sentētererū hūanaz
p̄pter multiplicē suā d̄nam v̄liter et
p̄ certitudine nequeit determinari.
qua regula memoriter p̄missa acce
do ad p̄positōes vestras. in quaruz
p̄ma d̄. Si ponat̄ statutz. quicūq; z
elemosynā dederit duoz vel trū flo
renoz. ecclē. qz illi exhibeat honor ta
lis qz in ecclēa sepeliat̄ nō est symo
niacū nec illicitū probastis p̄ docto
rem sc̄m̄ in sc̄da sc̄be. Et p̄ rōnez ex
eo qz definitio symoniacū tali statu
to non inuenit. nulla t̄m̄ sibi est em
ptio aut venditio. s̄z hater sp̄m̄ gra
tuite cōp̄sistōis. neq; precludit via
aliquā sepulturam gratis impendē
di. **C**irca huius p̄positōis mate
riā causa exēratij duas pono p̄o
sitiones. Pr̄ma est. Quis h̄mōi
statutum nō habeat ex forma sua vi
cūz symoniacū. q̄ tum ad statutis ta
men intentionē potest tali vicio sub
iacere. Pr̄ma p̄spositionis p̄ma p̄
supponit ex allegat̄ p̄ vestre p̄posit
ōis p̄batōem. Secūda vero pars
apparet qz nihil repugnat quintimo
forte sep̄ius contingit qz condentes
talia statuta permittandi sp̄ualia z
res sacras per h̄mōi institutōes ha
beant intentionem. sed qz dei est in
tueri cor hominis relinquatur ad p̄
sens. Secūda p̄tingit h̄mōi statuti
vniuersaliter emissi practicam non
nūq; fore illicitam. z ledere infirmo
rum p̄cientiā. Hec p̄positio primo
apparet p̄ venerabilē Albertuz ma
gnū sup̄ illud euāgelij. dimitte mor
tuos sepelire mortuos suos. Dicit
qz saluator p̄ hoc qz voluit iuuere

qz in peccatis suis decedētes indi
gni sunt vt in eoz sepultura boni
occupent. Quid igit dicit de notoz
rijs fornicatoribz. vsurarijs raptoribz
bus. s̄z s̄z d̄r deestabile vitā p̄tinu
antibz vsq; ad finē. est ne iusti qz hu
iusmodi in fames intuitu duorum
vel trū florenoz gaudeant t̄ro ho
nore ecclēastico qz sepultura a fini me
ruerūt potius tumulari. Sane hoc
fore illicitū confirmat beati Grego
rij autoritas quarto dialogoz hūc
in modū inquentis. Iohannes v̄m
magnificus in hac vite locum p̄fē
ctoris seruans cuius veritatē z gra
uitatis sit nouimus. qui mihi testa
tus est Valerianū Patritiū in ciui
rate qz b̄ira diei fuisse defunctum.
cui eiusdē ciuitatis ep̄us accepto p̄
cio locum in ecclēa prebuit in quo
sepeliri debuisset qui sc̄z Valerianus
vsq; ad eratem decrepita leuis z lu
bricus extitit. z modū sue prauitaz
ris ponere p̄rempit. sed eadez qua
sepultus est nocte beatus Faustinus
martyr in cuius ecclēa corp̄ fuerat
inhumatus custodi apparuit dicēs.
Vade z dic ep̄o vt hinc projiciat
has ferentes carnes quas hic posu
it. qz si nō fecerit die tricesimo mori
erit. Hāc visionē custos timuit cō
fiteri. et rursus admonitus declina
uit. die vero tricesimo ep̄us eiusdē
ciuitatis cū hora vesperina sanus z
p̄columis ad lectuz redijisset subita
et inopinata morte defunctus est. li
quet igitur practicā huius statuti nō
vniuersaliter fore licitā ac obseruā
dā. Quā autē doctoz sanctus allegat̄
hec sunt eius verba. Pagis aures
licita esset ordinaris si statueret qz
omnibus certam elemosynam dau
tibus talis honor exhiberet̄ rē. Si
quidem philosophus quinto ethi
corum dicit qz minus malum cōp̄az
ratū maiorī malo habet rōnē boni.

prout de iuda dicit saluator. q̄ me/ lius eet si natus nō fuisset. Et meli/ us est projicere merces q̄ periclitari
Sic quoq̄ q̄uis or diario affirma/ tiua dicatur magis licita q̄ ordina/ tio negatiua. quā reprobadō antea p̄miserat. nō tñ dicerē esse sue men/ tis hmōi affirmatiuā ordinatiōem vniuersaliter z absolute circa omnes p̄sonam approbare. Deinde accedo ad duas alias p̄pōnes. Quarū pri/ ma sc̄. si ponat̄ statutu q̄ nullus se/ peliatur in ecclia nisi dederit duos vel tres florenos. illicitū est z symo/ niaciū. Sequida est si ponat̄ statu/ rum. quecūq̄ p̄sona sepeliet in ecclie sia dabit duo vel tria scuta seu flore nos. illicitū est z symoniaciū. Has duas p̄pōnes deducitis ex eisdē me/ dijs. q̄ talia statuta habent speciez exactionis. put allegatis fm̄ doctro rem sanctū. sequūda sequūde. q̄stio nē centesima. Preterea hmōi statu/ ta includūt pactū emprōis z vendi/ tionis. fit em̄ ibi q̄dam contractus nō gratuitus. sed fm̄ Raymūduz omīs p̄tractus nō gratuitus preter p̄tractū p̄mutatōis est emprōis no/ mine capiendus. Hmōi etiaz p̄tra/ ctus est rei spūalis. q̄ nō videt̄ que res tpalis hic vendatur. Allegatis etiā Henricū boyc dicentes q̄ si sine diuersa cimiteria vni⁹ ecclie seu mo/ nastērij. vni⁹ in quo nō ponitur nisi canonicus vel frater. aliud p̄mune et est taxatū p̄ quāto extrane⁹ in ce/ miterio cōi. z p̄ quāto in cimiterio fratru poterit sepeliri symoniaciū est
Postremo quādā excluditis respō/ sionem qua responderi possēt p̄miss/ sis. q̄ intentio statuentū talia statu/ ra nō est terrā vendere sed pecuniāz pro ecclia edificanda tribuendam querere. Nā hoc non iustificat p̄tra/ ctum sup̄ re spūali factū. quē ad mo/ dum illicitū esset vsuram cōmittere

aut rapinaz intentione transferendi pecuniā in pios vsus. Ecce his meo videri breuiter vestroz mortuozum sententiā summaui. **Predilecte** mi/ p̄frater in ch̄isti charitate. quaten⁹ circa p̄missa sensuz meū planius ve/ stra inspiciat dilectio p̄ quosdam p̄ positiones pedetentim p̄cedere in/ stitui. pbabiliter z collatiue seu per modū exercitij fraternalis eas vob̄ offerendo nihil asserendo qd̄ fm̄ sa/ nam doctrinā nō sic asserendū

Contingit spūale cū tem/ porali retribuendo adinuicēz concurrere. et tñ nō fieri alte/ rū p̄pter altez p̄ modū appre/ ciatōis venal̄ aut p̄mutatiue.

Pater verbū gratiā. Et q̄ missam celebravit rependit̄ certa quora pec/ cunie. nō p̄ modū precij ad emēduz ipsam missam. sed in sustentationez ministērij. q̄ ministros spūaliuz oz sustentari a populo in necarijs ad vitam p̄tinentibz. Teste ap̄to. p̄me ad **Choz. ix.** Nescitis qm̄ qui in sa/ crario opantur que de sacratio sunt edūt. z qui altari deseruiūt cū altari/ rio participant. Et p̄fessor absoluēs p̄ficientem accipit aliqd̄ nō vt p̄ciuz p̄fessionis aut absolutōis. sed vt stē penditū laboris z necessitatis. Part̄ nō p̄dicatoz accipit victū ab eis q̄/ bus euāgelij verbū dispensauit ves/ lut quoddā debitū laboris z sustēra/ tionis. z sic de alijs spūalibz. q̄ popu/ lo administrant p̄ ministros ecclie quos oportet sustentari a p̄munūpo/ pulo. igitur p̄positio vera.

His dieb̄ pensando mores hominū et eozū debita. cū re/ rum cōmuni necessitate. opus est vti exquisitis industrijs et/ q̄sdā vles ordiatōes statuere

ppō p̄ma

ppō. f.

Tractat' mgrī Hērici. Borythū

Hec ppō declarari pōt pmo in ci-
uilib. & deinde pformiter in rebz ec-
clesiasticis. in ciuilibz quidez ex vna
pce pstat rempublicā seu bonuz cōe
p multis indigere vt pspē pducatur &
in felici statu manuteneat. Ex alia
pce pstat qd hoies tum ppter mo: di-
natū amozē sui. tum ppter corrup-
onē appetitus nihil aut paruz pprio
motu & sponte inferre curent. qz fin
p h. ij. politicoz p minimā curā for-
tit qd plurimoz est cōe. de ppijs at
maxime curat vnusquisqz. Eueniret
igit vt bonū cōe frustraret debita et
necessaria puiſione. si necessario: ūqz
collecta vnus cuiusqz relinqret liber-
tati. Expediit igit sicut etiā in bñ re-
ctis ciuitatibz fieri pſueuit p subtri-
les industrias excogitare quas dā or-
dinatōes coactiuas per quas absqz
hoim pcculariū grauamine ex mul-
tis minimz valeat resultare aliquod
magnum & integrū ad subueniendū
sufficiēter oibz indigētis circa bonū
cōe emergētibz. & sic ab alijs q indu-
ant et iuehūt. vendūt & pmutāt
recipi pſuerūt imposta tributa p
personas ad hmoi deputatas. put
satis ex quotidiana liquet experientia
Qua in re nō est silentio trāsēndūz
& plures cōmoditates pferūt talia
statuta legalia. Prīma est qz maio-
ris sunt potestatis & autoritatis ad
finē opratū psequēdū. qz si absqz ta-
libz qdam exigerēt debita. p necessa-
rijs & requisitis ad reipublice salutem
Nā hmoi statuta an anāt ex cōi cō-
sensu totius cōitatis. aut eoz ad qz
spectat puidētia pſperitatis & re-
gimen cōitatis. Scdā cōmoditas ē
qz cōis hō pmpri obedit legi qz ho-
mini. Vñ has duas cōmoditates
p hū rā gīt. x. ethicoz. dē em qz ne-
qz pātēna pceptio neqz alicui vni-
uiri nō existeris regis vel alicui rā-
lis hz vim coactiuaz. lex autē coacti-

uam hz potentiaz sermo et ab aliq
prudētia & intellectu. et hoc quo ad
pma vtilitatez. Deinde p riuo sub-
iūgit p sequēda pmoditate. Et ho-
mines qdē odiūtur p rariatēs mo-
ribz. lex autē nō est onerosa p rariatēs
virtuosum. Tercia pmoditas tāgit
primo rhetorice. & tercio politice. qz
lex iustio: est qz hō. nā frequēter hō
impellit p passioē. & sic ptingeret qz
tributio facta a pluribz nō obserua-
ret debitā pportioē dum vni nimis
relaxaret & ab alio nimis expeteret
p inde ptingit sustentatōem officia-
riuz in aliqua ecclia. ipsiusqz ecclie fa-
bricā cū ornāmētis ac ceteris requisit-
is ad diuinū cultū necarijs qmū-
tis indigere. quoz puiſio si ad gra-
uitatē modernoz hominū p ruitūz
onem remitteretur. nullatenus con-
surgeret sufficiētia legitime necitatis
& p mensurata. put ex dicendis ple-
nius apparebit. Nō em nūc tps ad
exhibēdūz diuino cultui necessaria
seruet hominū deuotio. sicut filioz
israel Exod. xxxv. et. xxxvi. qui ad ex-
horatōem Moisi ex parte dñi ob-
tulerunt tam copiose qz artifices ad
Moisen venire p pulli sunt. pro eo
qz populus plus qz erat necessariuz
offerebat. nec imerito. qz ille popul-
egyptū exierat. nūc autē deus huius
seculi plurimos excecando in pſun-
do tenebray detinet captiuos. qz rē
Non est negandū p dictionū
statutorū ordinatōnes ad pi-
os vsus tendere et fines lau-
dabiles

Hec ppositio qz p muniter cō-
cessa nō eget deducōne plicā. pces-
sum em est ab omibz recte censentis
bus pium esse & p mēdabile neces-
saria cultui diuino procurare. minis-
tros ecclesiasticos sustentare. fabricas
cam ecclie manutenerē. & et ruinas

De symonia rī.

reparare. ornamenta. libros. similia
q̄ vtenilia ecclesiastica saluare auge-
re ⁊ renouare. vñ ⁊ d̄ aud̄ ⁊ mēdā
q̄ circa p̄memorata studiosus fu-
it ⁊ diuinū cultū ampliauit. Quin-
ino Erod. xxxv. d̄is p̄ d̄issen p̄
cepit populo offerre necessaria ad
v̄sus p̄libatos. Sed q̄ hic diffi-
cultas nulla est p̄gendū est ad alia
magis obscura elucidanda.

ap̄
u.

¶ Sepius ad ordinādum
p̄fata ⁊ similia statuta. etiā
in ecclesiasticis v̄get necessi-
tas subiecta.

¶ Hec positio plus ex effectū
experientijs p̄ apparere q̄ nostris co-
dicib. Eten̄ i aliquib. ecclesijs pau-
ci sunt p̄uentus reddituales mini-
strantia. ecclesia etiā vel p̄busta est
vel ruinosa aut structura nimis fe-
rialis. ornamenta ⁊ alia ad v̄sus ec-
clesie ⁊ ad cultum diuinū necessaria
sunt inueterata. p̄stat p̄ modicas ex-
pensas hec om̄ia recuperari aut res-
parari nō posse. constat etiā parro-
chianos ecclesie obligari ad decen-
tem horū p̄uisionem. Ponat igitur
vsq̄ ad certos annos requiri quo-
liter anno mille florenos. ecōtra ve-
ro redditus ⁊ voluntarias oblatio-
nes ad hui⁹ summe medietatē aut
duas tercias nō ascendere. clarū est
tali necessitate incumbere occurrere in-
nifesta necessitate excogitā di aliqua
nouā practicaq̄ p̄ subriles industri-
as habendi huius summe deficien-
tis supplementū. Hoc autē p̄uenien-
tissime fit per aliquas ordinatōnes
statutales s̄ quas diuisim p̄ minu-
tias et fragmēta integratur rotalis
summa cūctis n̄ccarus p̄portionata
quā d̄ modū dictū est fieri in ciuili-
bus ⁊ sequēter in sequētib. distin-
ctius de articulis igit̄ r̄c.

Fo. xlv

¶ Quis inodi ordinatōes ap̄. v.
et statuta sepe materia ba-
rent immixta pactōis aut cō-
mutationis s̄m se capacem

¶ Hec ap̄. v. apparet primo q̄dem a-
bultis defunctorū intra ecclesiaz in-
humatorū multe eleuātur exhalatio-
nes aerē corūpentes vnde nō mo-
dicū ministris ecclesie grauamen p̄-
uocatur. talia autē grauamina corū-
poralia solent mercedem augmētā-
re. sicut apparet de mūdatorib. loco-
rum p̄uicatorū. Tum secūdo quia
p̄bus dicit nono Eryicoz q̄ diues
et pauper possunt s̄m suaz amicitia
am retribuire ea per que eoz salua-
tur amicitia. dū paup̄ impendit d̄-
uiti qd̄ ip̄e appetit. s̄c̄ honorē. diues
ecōtra pauperi cōp̄stat vtilitatē rele-
uandi eius indigentia. tūc em̄ sic q̄
dam analogā cōmunicatio. Tū ter-
cio. q̄ in plurib. vel ex p̄ua ordina-
tione vel ex p̄suetudine certis vicib.
et epib. fiūt suffragia sp̄ialia p̄ pro-
cessiones. orōnes. ⁊ p̄memoratio-
nes p̄ sepultris in ecclesia vel in ambitu
canonicorū que nō fiūt p̄ tumularē
in cōi cimiterio. ⁊ sic illis singularis
cura impendit ⁊ labor. Tum q̄rto
q̄ affectōes hoim p̄ munera p̄nt p̄-
curari ad fines honestos. sicut dicit
doctor sc̄us. q̄ elemosyne dan̄ pau-
pib. nō ad emēdū eoz orōnes. sed
ad puocādū eoz aios vt grat̄. p̄ su-
tis b̄nifactorib. orēt. ecce plurimā ma-
teriā tp̄ale. s̄c̄ corpale quā mē mini-
stratiū. singularis honor sepeliēdoz
sp̄cales labores orōnū ⁊ suffragioz
et inclinatio aioz. ⁊ puocatio ad pi-
etate. ⁊ sic de alijs materijs q̄ quib.
statuentes tales ordinatōes indu-
ci p̄sueuerūt. Constat q̄ nō gratis
officiātes tenent sustinere talia gra-
uamina. vnde Nicolaus de lyra d̄t
q̄ ātictus corpa defunctorū soleb̄t

Tractat' mgr̃i H̃erici. Bozychū

extra ciuitates sepeliri ppter exhala-
tiones ascen dētes z aerez inficientes
ppter qđ adolefcens refuscitatus ex-
tra portā efferebatur. Constat etiā
qđ nō tenētur ex h̃tere singularē ho-
nozem vni filium hominū plus qđ
alteri. nec tenētur ceteris paribz plus
laborare faciendo spēales pccātiōes
et cōmemoratōes p vno parrochi-
anoz qđ pro altero. que qz spalia s̃t
patz qđ h̃mōi ordinatōes frequēter
fundātur supra materiā cuiusdā pa-
ccōnis z cōmunitatis aliquāter ca-
pacem. igit̃ zc. Qñ nō est ignorādū
qđ sicut in ciuilibz non equaliter ho-
norātur qui nihil vtilitatis afferūt
cōmunitati. sicut illi qui aliquā ei p̃-
surant cōmoditatē. ppter qđ etiā qđ-
dam ordinatōes singulariū honoz
solent ciues puocare vt bono cōmu-
ni aliqua vtilitatis beneficia impen-
dant. Pari mō imaginādū est in p-
posito. notū enī est qđ eque est res sa-
era sepulchz in cimiterio cōmuni si-
cut intra eccliam. sed sepultura intra
eccliam supra ddit singularē honozē
qui est de numero bonoz ciuiliū. et
qui nō est equaliter applicādus. his
qui nihil inferūt ad sustentatōem re-
rum ecclie. z his qui multū p̃tribu-
unt. z sic p̃ piger animus p̃ hono-
ris p̃rogatiuaz exercitari ad pietatis
opera ad que de p̃gruo etiā quōqz
obligatur. igitur zc.

pp̃. vi.

¶ Ordinari contingit talia
statuta quauis sinistra suspi-
cione amota.

¶ Hec p̃positio apparet. qđ si p̃-
uifores appellati vulgariter magi-
stri ecclie cū officiātibz exponāt par-
rochianis quāta requirūt summa p̃
sustentatōe onerū atqz expensaz ec-
clesie. z officiantū. electūqz p̃bis vi-
ris ex p̃sensu parrochianoz euz au-
toritate exco gtrandi modū p̃uifio-

nis p̃tentis. qui tales ordinatio-
nes p̃stituat. Sic ministri z sacerdo-
tes ecclie remanēt absqz nota suspi-
cōnis. neqz ip̃i exigere dicuntur aut
p̃pelle multos ad soluendū. s̃z au-
toritas ordinatōnis eos ad p̃tribu-
endū necessitat. sicut ille gladio pec-
tit cuius auctoritate p̃cutit. vt ait Au-
gustinus sup̃ Johānē. vñ silis p̃as-
ctica videtur mihi potissima ad sal-
uandū qualiter quarūdā scholarūz
rectores astringi valeant ad soluen-
dū annuatim certaz quorā pecunie
collegio alicuius ecclie vel hospita-
li pauperū. Et enī rectores alicuius
loci in quoz auctoritate cōmunis po-
puli vora ac p̃sensu p̃tinentur for-
sitan calcauerūt quāta summā an-
nuā absqz frequentantiū grauamē-
ne. etiā paupibz literatis colligi cō-
tingit. instructoz aut̃ labore sufficiē-
ter compensato tantum adhuc sup̃
exceclit. Equidē ex tali radice non
video negandū quin liceat residuū
p̃uertere in p̃iosysus. vtpote i suffe-
rentationē tenuitū p̃tendarū collegij
aut pauperū hospitalis seu aliū ali-
quem p̃ium vsum. qđ zc

¶ Quauis secūde et terciē
propositionū statuta sic fieri pp̃.
possunt qđ illicita imo symoni-
aca sunt censenda. ipsis tamē
remanētibz in propria forma
nō repugnat licita fore. nullū
qđ symoniace p̃uitat̃ p̃uoluta

¶ Hec p̃positio p̃ modū exercitus
collariū posita. saluo semp̃ meliori
iudicio. declaraf. Et p̃mo quidez qđ
ad primā eius partē apparet. quia
h̃mōi statuta fieri possunt ex cupidē-
tate ab ip̃is ministris ecclieasticis
mer recipientibz ex quibz statim spe-
ciem mali p̃trahūt. Deinde p̃tingit
intentionem statuentium dirigi ad

De symonia r.

fo. xlvj

cuicūq; apperatiois pmutatōnem
 rei sacre seu spūal' cū re tpali ex qb'
 et filib; p'ficiat' prauitas symoniaca.
 grā. Sequūda p'o ps q' reputatur
 magis abiqua declarari p't p' ea q'
 in p'missioib; p'missis s't p'creta. Nā
 p'tigit tpale simul cū spūali p'curre
 re ita q' fiat p'mutatio tpal' ad rem
 porale nō p' modū p'cij rei spūal'. vt
 q' laborauit seminādo euāgelium
 mecat' sustentatiois stipēdiū. vt p'z ex
 p'ma p'pōne. vñ vendens calice p'se
 crati vedit materiā nō augmētā
 do p'ciū rōne p'secratiois. z sic secer
 uit tpale a spūali secū p'currēte. Si
 mulier h' qd' ē sepeliri i choro cum
 isto spūali qd' ē sepeliri in loco p'se
 crato idudat plura tpalia q' secer
 nit ab ipso spūali. vt p'z ex quinta
 p'pōne. Exēpli grā sepeliri in ecclesia
 ipozat p'rogatiua spūal' honoris.
 nō qd'ē honoris p'uari. sed honoris
 habēt' ordīne ad re publicā. q' vedit
 car sibi honore tale i loco ad cōtra
 tē p'nerē. z sic applicare talē hono
 rē p'nerē ad autoritatē illorū q' curā
 gerūt boni cōis. talē aut' singulare
 honore nō tenēt' grāz exhibere. sed
 sub p'ditōne. vt q' de suo ipedit ad
 bonū cōe etiā viceuersa p'nciper am
 pli' de his q' subsunt dominio bo
 ni cōis z nō alit'. Rursus sustinere
 imutatioē et h'alatōnū ascēdētū ex
 corpib; in choro v'l ecclesia inhūatis.
 ē qd' tpale. nō grāz tolerādū z cōis.
 tact' in q'nta p'pōne. Nō em talia tē
 poralia s't euīsdē p'ditōis sic aqua
 baptisimi se h'z ad suū spūale. que si
 videret' itelligeret' vedit' baptisim'. s'z
 pot' se h'abuit ad suū spūale sicut
 materia calicis p'secrati ad suū spū
 rituale. vel sic ope p'dicatoris ad ip
 sum p'biū euāgelij. que admodum
 etiā curat' ecclesie z si teneat' missas
 celebrare. non tñ opz q' teneat' ad
 s'nedū panē z vinū z cōis. Proinde

p'ncipiū p'stituēdi tales ordiatioes
 coactiuas nō ē cupiditas. s'z ex p're
 statuetū ē scā pietas. s. manutēnē
 di in vigore diuini cult' honorē. z
 p'curādi ea que s't nēcāria ad talis
 cult' sustentatioem pur apparet ex 3'
 p'pōne. S'z ex p're eoz in q'z fauore
 talia statuta solēt emanare p'ncipiū
 mouēs ē euīdēs nēcitas pur decla
 ratū ē in q'nta p'pōne. Et qd'ē in fili
 nēcitate largiri solēt indulgētie p'sere
 tib; aliqd' ad eccle fabricam. v'l ad
 aliqūc' aliū piū vsum. z nō alit' fru
 ctū p'sequūt' indulgētiarū. Cur g' non
 h' pari nēcitate iminēre ordiare. vt
 nemo p'seāt' honoris cōis p'rogati
 uā nisi p'mutet cū honore compen
 sando aliquā vilitatē. sic h'z emittit
 re p'cessione indulgētiarū. solis aliqd'
 p'ribuētib; i subsidij piū vsus p't
 que i'stituūt'. Adhuc at' ex p're ipoz
 q' ad sepe dicta nēcāria fouēda obli
 gāt' ad exco'gātū aliq's ordiatio
 nes pecuniarū vocariuas. vt tactū ē
 in 2^a p'pōne. p'pellit auara tenacitas
 q' adeo eoz i'strigidat aim. vt h'mōi
 statutorū rigorosa ordiatio inueniat
 p'p'etēs mediana. restē p'ho. x. eth'is
 eoz. At ei' q' legispositores p'tra in
 obediētes z degeneres ad opa p'tu
 riū oz apponere penas z punitōes.
 Sane vt i eadē p'pōne tactū ē h'mōi
 ordiatioes multo s't p'peditiores
 q's si eis p'termisissis p' aliū modū ex
 gerēt' req'sita ad vsus p'fatū. z tñ ab
 ipis p'ochianis debita. g' h'mōi de
 niq; statuta p'tigūt fore libera ab oi
 spē z suspitōe symoniaca. vt docet
 p'pō. vi. Fuit em p' p'bos viros qb'
 ex'p'sse vel interpretatie p'sentit tota
 cōital' quā p'cernūt p'memorata sta
 tuta. Vider' itaq; ex oi p're nō neces
 se ē h'mōi statuta vniu'ersal' tanq's
 symoniaca z illicita sentētiāda. Pre
 terea q'ro ab aliq' cui forsita alit' vi
 det'. Si negligi detēat' q' req'rit' ad

l. l.

Tractat' mgr̃i Hērici Borychū.

diuinū cultū defendēdū. dicētyq; neq; sunt negligēda. Quero si co-
tribū sustētoris reliq; dētar me-
roz tenaci arbitrio subditoz. Eqdē
nō estimo eū ita estiare. q; op̃io di-
uini cult' suo sine frustraret. **Quo-**
ro an absq; p̃m̃is ordiatōib' auctē-
tatis p̃dēparas p̃sonas dētar ta-
lia restira exigi. **Hec** huic videt' mis-
hi p̃sulēdū p̃t' cas i 2^a p̃pōne enu-
meratas. **Quero** q; qd sit a gēdum
forētia dicit q; p̃ ordiatōe; p̃ p̃pōis
sufficiēt' p̃ra oia p̃dicta remedia-
bit. q; d; **Quicūq;** talē elemosynaz
dederit. s. duoz aut triū florenoz;
huic fiat tal' honor vt i ecclia sepeli-
at' v' i choro **Quāuis** hec misio p̃
aspectu videat' bone facti. tñ p̃ eā
emargūt noue q̃stōes. **Quippe** vel
tal' ordiatio itelligit' h̃ mō q; si non
dederit duos aut tres florenos in
elemosynā n̄ sepeliat' i choro vel i ec-
clesia. ita q; tal' affirmatiō ordiatio
sit p̃gnās p̃ negatiuā iā exp̃ssaz. **Q;**
si sic ipsa coicidit cū alijs ordiatio-
nib' tā fm̄ sniam q; fm̄ praxim. **Si**
p̃o n̄ dat' itelligi p̃noiatā negatiuā.
tūc sic videt' q; dā summi p̃ncipis
phoz. **Aristotel'** aiaduertant snias
ex ethias z politicis. **Et** em. ix. ethi-
coz q; hoies vt plurimū s̄ tales q;
les vulgo p̃bilati nūcupāt. videt' q;
p̃t' inordiatā sui affectōem seipos
iudicat' dignos plus h̄re de bonis
exterioribus cuiusmodi s̄; diuitie.
honoris. delectabilia z hm̄oi. **Rur-**
sus diuitie dicūt' opes sup̃bie. q;
hoies sup̃bos faciūt q̃nimo i poli-
ticis d; q; nobilitas qdā videt' anti-
q̃te diuitie. inde nimz euenit q; di-
uites q; s̄ tenaces z eo frequent' te-
nacioses q; ditiores putāt tāq; rigo-
rosū q; ipis z suis p̃ honoris ip̃s
dat' etiā q̃tis q; cōi h̄oi l; etiā meli-
ori. **Alij** s̄le estimāt ob alicui' stat'
sui officij dignitatē. alij p̃o p̃t' g̃nis

claritatē q; s̄ eis neq; arideat. rē
familiaris copia. neq; stat' aut offi-
cij glia. tñ egre ferrent nisi z ipi s̄
honore g̃tis z gauderēt. **Res** q; des-
ducta i ece^m iduat' duplex icōueni-
ens. p̃^m ē q; illi volūt' eximī q; p̃nt z
tenēt' p̃dicta onera subleuare. ac p̃
h̄ q; dā s̄; cogūf' dēperire. 2^m ē q; si
q̃busdā g̃tis. nō āt alijs hm̄oi pro-
gatie applicēt' ilurgēt' dissentōes in-
cōitare. **Atq;** tal' disparitas in q̃bus
dā locis fert' seminariū p̃trialitaz.
Ex q̃b' q̃tra mala q̃ndie multip̃t
cant' q; sufficit' fat' enarrare. haud
dubie eligibili' videt' hm̄oi incōue-
niētia medijs status; euitasse. sicut
q; medicinal' portio cēset' iutil' q; finē
p̃nterū nō itroducit. ita lex seu ordi-
natio d; cēset' iefficax q; nō attrigēt'
finis mouēs ad statuedū q̃lis esset
tal' ordiatio fm̄ mētē misonis. acce-
pta. p̃sertim p̃clata corrupta. affecti
one hoim i hu' seculi auro viuētuz.
Quia q; leges dñt' rēdere morib'
hoiz vt d; v. ethicoz necē ē p̃ aios
mag' obduratos statuere leges ma-
gis p̃pulsorias z hoies ad ea q; eā
rat' s̄; iuitos attrahētēs. **Teste** nā
q; Augusti. i epla ad pbū. **Felix** ne-
cessitas q; ad meliora p̃pellit. **Itaq;**
sic. x. ethicoz dē **Aresto.** q; bñ dispo-
sit' ad p̃tutē sufficit' sermo p̃sultus
male āt icliatos optz terrere legib'
penalib'. pari mō ordiatio p̃ p̃pō-
nis valer' bñ iclinat'. s; hoib' ad cō-
trariū affectat'. tal' ordiatio ē iualis
da req̃rēs altiorē tonū surdof aios
obnūt' exātūtē. **Letex** reuocānt'
ad memoriā ordiatōes medio mo-
ise p̃ dñm iudaico ip̃lo p̃stittas li-
q̃de p̃stat tales fuisse p̃ceptorias
ad sustētorēz sacrificioz. z cerimo-
niar' altiorūq; necārioz. ad vni' trā-
b' sufficiētiā req̃stroz. **Quia** q; ordi-
natioēs hūane q̃tū p̃nt' diuas imi-
tāt'. sic hūana rō a diuina deriuat'.

De symonia ii.

fo. xlvii.

nō videt q̄ h̄mōi statuta in oī euz/
tu sint simpl̄r z absolute p̄nūciāda
illicita z symoniaca. § 7c.

Practicādo ipas ordiatōes
dino cultui necaria pcurātes
p̄t euidenter ostendi nō valere
plures apparētes p̄sequētiās

Pat̄. p̄o. Quia exēpli gr̄a fiāt
tales p̄sequētiē. Exigūt pecunia in
alieu⁹ sepultura. igit̄ petūt p̄ re sa/
era aut tāq̄ p̄cū rei sacre. pecunia
iſtituta petūt q̄i q̄s baptizat. § 7pa
le cū sp̄iali q̄i p̄cū p̄mutat. **A**ca/
p̄t pecunia post missāz celebratā. §
7pa le cū sp̄iali app̄ciat. vel § sp̄ia/
le dat p̄ sp̄iali z sic de silibz q̄ fiūt vl̄
ex antiq̄ p̄suetudie puia. vel ex aliq̄
ordinatōe fm. vi. p̄pōne practicāta

Dicit p̄o q̄ exequendo tales ordi/
natōnes ordiat̄ tales p̄memoratas
p̄sequētiās nō valere. **N**ā ille m̄ni
ster eccl̄ie p̄t rōnabil̄ rōdere formā
tibz tales p̄sequētiās. **E**go nō itro/
dixi p̄suetudinē soluedi tales pecu/
nias. s; pon⁹ verisimile ē q̄ ex p̄sensu
prochianoz vel q̄rūdā p̄boz viroz
deputaroz tal̄ vsus duxit originē.

Ite ego nō fui p̄ditoz talū ordina/
tōnū quaz vigore p̄cedo. q̄nimo ta/
les ordinarōes emanauerūt ex ap/
p̄barōe prochianoz. **S**ic nāq̄ m̄de/
do relegat̄ ois sp̄es optinōis symo/
niace. **D**einde p̄t dici q̄ petūt pecu/
niā p̄ sepulturā exhibēt. s; n̄ p̄ ipa
sepultura neq̄ vt p̄cū sepulchri. s; vt
p̄cū sustētatōis. aut laboris mi/
nistroz. aut vt subsidiiū requisroz ad
manutenētā d̄ni cul̄. **A**lit etiā p̄t
rōderi. q̄ tales pecunie petūt spar/
sim tāq̄ q̄dā p̄nūciulem̄ uer̄e sum/
me requisit̄ fm̄ iudiciū p̄boz ad one/
ra sustinēda atq̄z p̄ulsionē officati/
um z alioz ad fabricā z d̄niū cultū
necarioz. petunt̄ inq̄z q̄si debite. sic
vniuersa z total̄ sumā ē p̄ cōitatem

prochianoz debita. q̄ seminātibz
sp̄ialia obligāt retribuere sp̄ialia.
spar̄sim q̄dē z p̄ minutias exp̄tūt.
q̄ sic m̄n⁹ ifert̄ molestia q̄uam̄inis
q̄ si peteret̄ i aliq̄ notabili q̄ntitate.
Itaq̄z tūc pecunie petūt q̄n sp̄ialia
exhibēt. n̄ t̄n petūt tāq̄z rez sp̄ialiaz
p̄cū. sed q̄ sic se offert oportunitas p̄
fragmēta colligendi q̄ ad vniuerse
summe p̄pletionē requirūt. vñ si non
me fallit memoria tūc **P**aris⁹ z in
alijs egregijs ciuitatibz regni fran/
cie vñā nūc vt dudū i pacis tran/
q̄llitate florēt̄ p̄suctū ē vt certa q̄ra
p̄ sepulturā nedū recipet. s; post se/
pulturā exigeret. n̄ q̄dē p̄t v̄edere
sepulturā. s; p̄t cās sup̄ius sepe d̄i/
ctas. **E**a etiā frōte erat q̄ra p̄misit
officiō taxata. n̄ q̄z missa v̄ederet. s;
quatin⁹ ministro puideret̄ ne boui
triturat̄ os alligaret. § 7c.

Neq̄z d̄nt sine v̄gēte necessi/
tate sup̄dicta statuta fieri. aut
absq̄z cā rōnabili. neq̄z p̄ sacra/
mētoz subtractōem debēt no/
lentes compelli

Item⁹ p̄oīs p̄ ps apparet. q̄z q̄n
nō subest rōnabil̄ cā tūc cupiditat̄
asserbit̄ talū statutoz ordiatio q̄
symonē trahit i p̄ditionē. **R**ursus si
ministri recusent exhibēt sacra vl̄ ac/
tus sacros nisi antea certificati. tūc
ad m̄n⁹ itelligūt pacisci int̄ sp̄iale
z tpale z app̄ciari vñū cū reliq̄. **C**ū
ei sp̄iale icōpabil̄ p̄mineat tpali
n̄ videt̄ q̄ vellēt denegare sp̄iale p̄t
nō compensare tpale nisi estimaret̄
vñū posse cū altero appreciari. **E**t
preterea talen fieri p̄mitionē p̄o/
hibet̄ autoritas eccl̄ie. gratis autē
sp̄itualibus pius exhibitis licite
possunt statuti vel p̄sueti p̄uētus
exigi a nolentibus z valentibus sol/
uere. autoritate superioris interue/
re.

Tractat' mgr̃i H̃erici Borychū

niēte. vñ valde indecēs ē in hac sc̃ra
quitate metropoli. Colonēsi q̃ in
q̃busdam curis denegatur illegit̃
tine natis exhibitio sacramenti ba
ptismi nisi p̃us recepta vna marca
vel et̃ sufficienti cautione. z merito
deberet autoritas dñi p̃uidere

mo. r. **N**ō est difficile iuxta p̃mis
sa dissoluere quorundā argu
mēta q̃b̃ n̄n̄m̄ cōcludere su
pradicta statuta tāq̃ in oī eue
tu illicita et symoniaca.

Hec p̃mo declaraf̃. Nā vt i exor
dio dictū ē p̃memorate ordinatōes
p̃stant circa res hūanas. q̃ p̃pter cō
tingūt eas multiplicē h̃re dīnaz fm
varietatē p̃currentū. Nū igit̃ doctor
serūs d̃r. q̃ illicita eēt ordiatio si in
aliq̃ ecclia statueret q̃ non fieret. p
cessio in funere alicui⁹ nisi solueret
certā pecunie q̃ntitatē. vdm q̃ talis
ordiatio si fieret p̃ ipsos ministros
sp̃ualū statim p̃traheret sp̃m̄ mā
li. sequūdo d̃r q̃ si fieret absq̃ rōna
bili cā tūc nō eēt approbāda. z q̃s
uis sic fieret illicita. nō t̄ sequit̃ q̃
mor eēt symoniaca. t̄rcio d̃r. Si p̃e
set q̃ h̄mōi p̃cessio ē q̃dā exhibitio
rei tp̃alis nō debite. s. honoris. z q̃
op̃z ministrātes ibidē occupari. p
p̃ria postponēdo. z legere cātare et
altios labores exp̃dere si fieret q̃ta
rio p̃ viros nō suspectos z alijs cir
cūstātijs debitis obseruatis. tūc nō vi
det̃ tal' ordiatio vniuersal' illicita
fore sentētiāda q̃uis sec̃ sit de p̃ces
sione funeris z de ih̄uātōe corpis i
choro seu ecclia. Ista em̄ ē p̃manēs z
h̄z honorē ex re cōitāt. z plura in cō
moda ānēra. Dānde q̃n̄ obijciēdo
d̃r q̃ h̄ est aliq̃s p̃tract' nō granuē
z p̃cedit pacto. z p̃ p̃ns̄ interuenit
p̃mutatio emp̃tōis z v̄ditōis. Ref
pōdet̃ q̃ si q̃s p̃tract' ibidē it̄uej

niat tal' h̄z materiā p̃tract' z pacto
onis capace. queādmōdū calix per
p̃tractū trāssert̃ in alteri⁹ dominiū.
Nā ea q̃ s̄ requirita tāq̃ n̄cāria ad
sustētatiōem onēz sufficiēt̄er aucto
risant tales ordiatōes. queādmōs
dū etiā q̃s certi p̃ctj pactoē it̄ueni
ente p̃t se obligare ad ānū alicui. vt
q̃libet die sibi seruiat i vni⁹ misse et
aliop̃ actūū exhibitōe. Ad id q̃d
d̃r. H̄erice' boic. dicit̃ p̃t q̃ ipse it̄ell̄
git respiciēdo ad sepulturā in loco
sacro duntaxat. z si statim p̃ suspe
ctos affectiōe pecunie extrahēde p̃
cupiditatē. S; ex h̄ nō p̃uincit̃ quin
alijs causis antea p̃tract' obseruas
talia statuta licite p̃nt fieri. Dēinde
p̃p̃ varias autoritates z allegatio
nes sc̃tōz vel papales. ē aduertēdū
q̃ oibz talibz satisfieri p̃t p̃ sequētia
et ad h̄ rēdūt q̃ si vni⁹ alteri exhibe
at sp̃uale. z al' ecōuerso rep̄dat̃ rē
porale q̃ nō ferat̃ it̄eritō ad sp̃uale
neq̃ it̄erueniat it̄eritō app̃ciatōnis
sp̃ual' cū tp̃ali. Neq̃ p̃ncipale mo
uēs sit tp̃ale. s; solū ferat̃ anim⁹ ad
tp̃ale tāq̃ ad aliq̃d organice deser
uies ad sustētatiōis z stipēdiū solas
tū. Sequūdu ē q̃ nō v̄dāt̃ sacra.
T̄rciū est q̃ nihil p̃ subtracōnem
sac̃r̄v̄ alicui⁹ alteri⁹ act' sp̃ualis ē
igat̃. Quartū ē vt ipsimet ministrā
tes sac̃ra se non exhibeāt suspectos
exigēdo imo derate iura sua. Quin
tū si ipsi ecclie z ministrātibz sic ad
p̃perētā sui stat' p̃ulsuz z alijs cau
sis cessantibz ne tūc h̄mōi ordinatō
nes p̃stiuat̃ aut p̃ p̃stitute reuol
ūt̃. Ex his em̄ z silibz p̃ncipijs est̃
mo oēs istātijs posse euadi. T̄rcū
q̃z circa h̄c materiā reputat̃ nod⁹
q̃si herculian⁹ h̄ q̃d d̃r q̃ h̄mōi sta
tura derogare vidēt̃ pietati. dū per
ea p̃cludit̃ via gratis aliq̃b̄ officii
pietatis ip̄cedēdi. Gratia huius ē ad
uertēdū q̃ nōm̄nq̃s o; agere p̃tra

Nonotabilis Fo. xlviii.

id qd fm se p[ro]sideratū sp[irit]u[m] p[re]ndit
 pietatis. v[er]puta nō occidere ho[mi]em
 aspirat in fauorē pietatis. z m̄ iudex
 zelo saluādi bonū cōe laudabil[is] oc
 cidit ho[m]i[n]es q[ui] reipublice cōniciosus.
 Part cā si maior pluralitas cōtrās
 alicu[m] ex inordinata tenacitate neg
 ligit man[us] porrigere adiutrices ad
 ea q[ui] dīno cultui de g[ra]t[ia] cōi bonorūz
 existēti d[er]erūt. vel si qd aliud emer
 gat i fauorē boni cōis. nō erit mirā
 dus si aliqd statuat qd sup[er]ficien[ter]
 nō apparet p[ro]cordare pietati. hec
 obstat si qdā boni talib[us] statut[is] pu
 niā. nō em̄ nouū ē bonos iterdū su
 stinere penā ex demerit[is] malorū q[ui]
 pueniūt. puniūt em̄ alic[ui]t[er] boni si
 ne culpa. s[ed] nō sine cā. nam z Noth
 cohabitās malis zodomit[is] fuit pri
 cept[us] punitio ip[s]orū. Fine itaq[ue] iherē
 do q[ui]s hmōi statuta nō videant
 fm se approbāda. nō m̄ mihi vidēt
 in oi cuncti anathematizāda. put dif
 fute apparet p[ro]sup[er]dicta. Hec vt pre
 misi pono collatiue exercitij cā offe
 rēs ea iudicio lymipidi[us] senectūm
 emedāda. q[ui]b[us] sponte me submitto
 ad gloriā dei q[ui] sit benedictus. Amē
 ¶ **Q**uestio an sacerdos possit cele
 brare missam p[ro] denarijs.

Suidē fr̄is charitas aliaz
 mihi obtulit qōnē. U[er]o
 sacerdos possit cātare mis
 sam p[ro] denarijs vl̄ alia offi
 cia exeq[ue] p[ro] cut[is] d[er]edatōe
 mētē a[ut] p[ro] p[er]to p[ro] has p[ro]p[os]es. p[ri]ma ē
 Si teneat ad hāc missas vel exeq[ue]as
 vel sile p[ro]ter h[oc] exigere aliqd symoni
 aci ē. Sec[un]da est. si nō teneat z nō h[oc]
 sumpt[us] p[re]licite recipe. nā z opas su
 as licite locare p[ro] ad diē vel ad an
 nū. Tercia est h[oc] sumpt[us] z nō teneat
 ad h[oc] aut d[er] grat[ia] cātare aut cessa
 re. Quarta ē q[ui] ē ip[s]i[us] g[ra]t[ia] g[ra]t[ia] g[ra]t[ia] glo
 satoris raymūdi. in oi casu sacerdos
 d[er]z grat[ia] cātare. d[er]z q[ui] siue def ei p[er]

cunia p[ro] sumptib[us] siue dent ei sum
 pt[us] in domo illi[us] quē iuuat offician
 do eccl[esi]az. siue h[ab]eat eccl[esi]az ad firmā
 g[ra]tis t[ame]n d[er]z impedere officij. z qd ei
 dat d[er]z g[ra]tis ei dari. sicut d[icit] Aug[ustinus].
 q[ui] apli gratuitū panē accipiebāt ab
 illis q[ui]b[us] g[ra]t[ia] p[re]dicatōez ip[s]e debāt
 frater i xpo videt collatiue loquē
 do meliori sp[irit]u iudicio. q[ui] p[ro]fate p[ro]p[os]es
 directōe indigent aliquali. **S**ia cur
 sit hec p[ri]ma p[ro]positio

Quis obligatus aliquo mō
 ad act[us] sp[irit]uales p[ro] p[ro]pter eos
 licite aliqd exigere qdāmodo.

Ad h[oc] p[ro]p[os]es euidentia aduertēdū
 fm Jobes i summa. q[ui] ly. p[ro] vl̄ p[ro]t.
 aliq[ui] designat appreciatōem vl̄ cāz
 mouētē p[ri]ncipale. z sic sp[irit]u ē illicite p[ro]
 sp[irit]uali recipe t[em]p[or]ale. vel dare t[em]p[or]ale p[ro]
 sp[irit]uali. Aliq[ui] designat mercedēz vel
 stipēdiū sustentatōis. aut laboris seu
 cām occasionale remorā. z h[oc] mō in
 telligēde s[ed] loquūtōes in h[oc] loco q[ui]
 d[icit] aliqd ee licitū. Quo p[ro]missio decla
 rat p[ro]p[os]es. q[ui] p[ro]ter q[ui] iueniūt cure vbi
 sol[us] pastor residet nec h[oc] coadiutorē
 sacerdotē. huic incūbit ex officio exe
 q[ue] q[ui] sp[irit]uales sui officij. s. celebrare
 cātare vl̄ legere vigiliās sepelire mor
 tuos zc[etera]. De t[ame]n sil cū p[ro]dictis cura
 sua nihil aliud habz i certo q[ui] q[ui]sdā
 cōp[er]atōes in pecunijs f[er]m[is] antiquā
 p[ro]suetudinē vel ordinatōes p[ro] p[ro]bos
 viros ex cōi p[ro]sensu p[ro]chianorū edē
 tas. put de isto factis diffuse facta ē
 mēcio in sup[er]iorib[us]. v[er]puta q[ui] in mis
 sa defuncti cātū def curato. z i sepul
 tura cātū. z vigilijs integris aut los
 lenib[us] cātū. zc[etera]. In tali q[ui] casu ex h[oc]
 bitis antea suis sp[irit]ualib[us] ip[s]e p[ro]t rect
 pere t[em]p[or]alia p[ro]suetā z exigere a nolen
 tibus z valētib[us] soluere. z h[oc] tāq[ue] debē
 tū stipēdiū sustentatōis z mercedē la
 boris. Et t[ame]n f[er]m[is] hāc practica. p[ro]ce
 dendo nec vere nec apparetē cō
 i iij.

Tractat' magri Henrici. Borichū

mittit spēs symonie. qz inter sil' con
currētia sepat hoc ab hoc tanq' p'ci
abite ab impreciabili

**q. Sacros sibi sufficiēs ad
ū. sumpt' neq' obligat' p' licite
aliqd' recipere p' spūalib' actib'
antea exhibitis.**

Per p'pō p' iohes in sua summa. de
en q' p'byter si sufficiat sibi sumpt'
et nō sit obligat' si faciat tales act'
spūales ex cupiditate lucrī. tūc voca
tur turpe lucrū z illicitate pcedit. S3
qz p' se iustū ē q' ministrati spūalia
debeat sustentatio z laboris cōpensā/
tio. p' licite tal' sacerdos recipere pecu
niā iustit' ē p' uertēdi cā in pios vsus
et nō ad satifficaciōē sue cupiditati.

Quā compensatio rei rpalis q' sit mi
nistrati seu sumptū spūalia. nō solū ē
rōne p'one. qz sic talis recipiatio
solū p' accūs estz mutuo correlatiua
quintimo ipay. rēū p' dicitō ē talis q'
res rpalis subseruit reb' spūalib'. et
sic bñficiū ēz: correspondere officio. et
retributio ipi administratōi. Cōfir
mat. qz p' cello oposito p'pōnis seq'
ref q' aliqs diues ex p'rimonio q' si
bi esset ad sumptū sufficiēs nō poss
set retētis bonis hereditarijs p' mo
ueri ad curā episcōdo iura ecclie vel
recipiēdo aliqd' cā administratōis
spūaliū. p'sequēs falsūz vt supponit
et p'na p3. qz q' nō tenet exercere act'
spūales p' aliqd' recipere si nō habeat
sumpt'. q' si sumpt' sufficiētes habe
at nō licet ei aliqd' recipere p' aduersarij
um. z sic sibi sufficere ad sumpt' estz
p' dicitō ipediēs. p' motū ad curā reci
pere q'cāz ad cōpensatōnem sui mis
nistery. quintimo videt seq' q' nō lice
ret alicui officio spūali correspondere
plus de p' modo q' sufficiēter ad vi
te z stat' p'p'entia officiaris. z hoc
dicere est fauere positōi huiusmodi
Itaq' bos trituras cōcedat ex melle

et p'uertat qd' supest ad laudabiles
vsius. q' p'pō rā. Nō em ea q' p' se
auferit p' ea q' sunt p' accūs. accidit
autē ipi officio seu administratōi q'
p'fona officias sit diues vel paup'. q'

**Gratis r'pale z spūale recipio
care dēterminari d3 cū distinctōe.**

Hec p'pō apparet. nā gratis z debi
tū opponūtr. s3 teste p'ho. viij. ethf
coz. aliqd' ēz: debitū duplt. vno mō
fm legē sic ex pacto z p' uertōe aliqs
se obligat alteri. Alio aliqd' ē debitū
morale qd' nō h3 pactem p'uiā. sic
recipiēs a bñfactore aliqd' bñficiū te
net ad retributōem fm morale hōf
nestatē. tenent q' vicissim cōdicare r'pa
le z spūale. ita q' nō interueniat pas
ctio rei rpalis inq'rtū talis cū spūali
fm q' h'mōi. attamē ex debito p' dēce
rie ei q' impedit alijs spūalia tenent
refamiliari in sustentatōe nccariōz q'
talitū sūnt participes. s3z accūs spūal'
tualis seruiri

De qdā casu mrimontali
Quotremo prememorati
frat' i xpo erudita cha
ritas tales mihi calum
trāsmisit cū p'missis. qz
dā vir p'rahit mrimonij
niū cū v'gine quā pater eius de3z v'it
in ecclia i catholicismo tenuit. z de3z
cro fonte more parrinoy leuauit. vū
videt q' cognatio spūal' ibidē p'rahit
era nedū ipediāt mrimoniū p'rahit
dū. sed etiā dirimat tā p'rahit rōne
baptismi. Itaq' videt ibi locū hate
re dispensatio papalis. qz talis nō d3z
fieri nisi ex magna z culdenti eā. qz
nō min' videt habere difficultatem
dispensatio in cognatōe spūali qz in
bigamie irregularitate. q' tū sine cul
denti cā fieri non debet aut magna
nccitate. qualis ad p'ns nō apparet.
qz talis p'rahitō ex p'cupisccia rary

¶ Nonotabilis ¶ Fo. xlii.

nall pcessit. **V**idet q̄ q̄ h̄mōi p̄u
ges nequeat tura p̄scia p̄manere z
sib̄ūm̄icem m̄imonij tura p̄soluere
In oppositū est q̄ d̄ā legisperit? asse/
rens p̄mo nō fuisse p̄tractā sp̄ūalez
cognatōem. nā obstetrix formidās
fētū debere periclitari in vtero ma/
tris p̄pter difficultatē pariedī. velos/
citer allata aqua sup̄fudit eī ad su/
periorē partē capitis virginis nasci/
ture. q̄ illā prē solū tāgere potuit et
p̄ba baptismi debite pronūciavit.
Deīū talis puella egressa depozita/
bat solēnter ad eccliam quas pater
tenuit ye p̄missus est. **E**ū igit̄ sac̄m̄
baptismi fuit collatū puellē nō pos/
ruit reiterari in ecclia z p̄ p̄sequens
nō p̄trahēbat aliq̄ sp̄ūalis cognatio
ac p̄ h̄ videt vltēr? seq̄ nullū in ter/
uenisse impedimentū p̄trahēdi matri/
monij p̄memoratū. **P**reterea esto q̄
ibi cognatio sp̄ūalis fuisse p̄tracta
adhuc p̄nē licite z legitime p̄manes/
re saltē cū papali dispēsatōe. quā in
his que mera positua sunt papa p̄
dispētare. **E**st autē ex h̄ūana institū/
tōe introductū q̄ in tali leuatōe cō/
trahat p̄gnatio sp̄ūalis ipedies ma/
trimoniū. **¶** Itaq̄ dubitat q̄ d̄ tuta
p̄scia possit admittere in hac cōtro/
uersa saluo sp̄ meliori iudicio videt
ex p̄sbatis triplex emergere difficul/
tas. **P**rima est an fēt? recipit verum
baptismi p̄ h̄mōi sup̄fusione aq̄ su/
p̄ superiorē partē capitis. **E**t difficulta/
tis rō est. q̄ renasci p̄supponit nasci/
dicta autē puella existēs tota i vtero
matris non videt fuisse nata. **S**ecūda
difficultas occurrēs est. **¶** Itō q̄ p̄m
veritate occulte baptismus p̄cessit/
ser. an rōne baptismi solēnis in ecclē/
sia celebrati fuisse p̄tracta aliq̄ sp̄ū/
alis cognatio impediens matrimo/
niū p̄trahendū atq̄ virūmes p̄tra/
ctū. **D**eīū tertia difficultas exurgit
an papalis dispēsatō sufficiēter als

securet p̄scientiā p̄trahentiū ad con/
iugaliter cohabitādū z mutuo des/
bitū iugale exhibēdū. **R**ō autē h̄az
difficultatū sup̄ius p̄ z p̄tra fuit v̄/
tilata. **H**uc autē triplīci difficultati
triplex collata p̄p̄ p̄ p̄balt p̄ntari

Videt in hac p̄tē tanq̄ sanio
rē potū declinādū q̄ ip̄a filia
in vtero matris vez baptismi
suscepit sacramenti

¶ Paret p̄positio. q̄ ip̄a filia solus
ta fuit a vinculo colligante ad cor/
pus maternū z p̄ se cōplete in actu
existens. q̄ igit̄ potuit aqua cū debi/
ta forma applicari ad caput in quo
sensuū integritas cōsistit. **V**idet q̄
sacramentalē efficacitā fuerat sortita.

Foritan obijciēt id qd̄ sc̄ūs doctor
dicit in tertia parte. questione. lxxvij
Si tū caput p̄mo egrediat in quo
fundat̄ sensus debet baptizari peric/
ulo imminente. **E**t quibz verbis ali/
quis dicit. q̄ op̄ter caput egredi an
teq̄z debeat baptizari. qd̄ nō fuit in
casu p̄fate filie. **H**ec obijctio mili/
tare nō videt. tum primo q̄ egres/
sum fuit caput extra p̄mittiū situm
quē fētus h̄z in vtero materno. tum
secūdo. q̄ egredi p̄ intelligit̄ idē qd̄ ha/
bere tale statū q̄ aqua sibi possit ad/
h̄lteri. tum tertiō idēz elici videtur
ex impugnatōne quā sanct? doctor
in p̄memorato loco p̄mittit. **¶** Qui/
dā em̄ dicere voluerūt q̄ sufficit ad
baptismi p̄ueri in vtero q̄ corpus
matris abluit que ablutio p̄uenit
ad infante in vtero matris existēs
Sed hoc esse falsum ex eo ostēdit q̄
de necessitate baptismi est q̄ corpus
baptizandi aliquo modo aqua ab/
luit cū baptismus sit quedam ab/
lutio. **¶** Quia igit̄ aqua fuit super/
fusa ad caput p̄stat corpus bap/
tizandi fuisse ablutū. z p̄ p̄sequēs p̄/
determinatō videt maḡ declinare

Tracta. mgr̃i h̃erici Borichū

in hac p̃te q̃ filia fuit in vtero m̃ris baptizata. Qũ z̃ fr̃ate talis ablutionis si filia in vtero defuncta fuisset ip̃a p̃missio officio funerali fuisset in loco sacro sepulta. q̃d̃ nō p̃ceditur de nō baptizata. **S**i obijciat illud August. in epla ad **B**ardanū. **N**emo inq̃r̃ renascit nisi p̃us nascat. sed baptism⁹ est q̃d̃ sp̃ialis regeneratio. z̃ puella de q̃ agit nō dū fuit nata cū esset rota inter materna claustra. **A**d h̃ac obiectōem p̃ respōderi etiam practis. q̃ nāq̃ fuit mens Augustini accipi p̃r expositōe erroris quē ip̃ugnat q̃ dicebat sufficere q̃ corp⁹ matris laueſt ṽr baptism⁹ p̃ueniat ad infantē. **Q**ũ nō iminet periculū. tūc expectāda est plenaria egressio. q̃ñ ar̃ p̃iculum ṽiget tūc illa inchoata egressio fm̃ quā p̃r appli cari aqua ad p̃p̃riū corp⁹ z̃ p̃cipue ad caput videt̃ satisfacere. **g̃. r̃c.**

In baptismō sc̃do in facie eccl̃ie celebrato fuit tracta spiritual cognatio ipediēs matrimonii q̃ius contraria opinio nonnullas apparetias allegare posset ad oppositū

Hec p̃p̃o psuadet q̃ ad p̃mā ei⁹ p̃te ex hac regula. qz̃ eccl̃ia iudicat fm̃ ea q̃ in ei⁹ facie pagūf. z̃ fm̃ h̃ ponit leges suas z̃ sua iura decernit quē ad modū apparet in celebratōe nuptiarū. qz̃ igit talis p̃tractio cognationis sp̃ialis ipediēs matrimonii z̃ dirimes p̃tractū duxit originē ex institutōe humana. videt̃ q̃ intentio legislatoris eſſet ibi dictū ipedimētū **S**i sc̃da ps apparet ex dictis antea. tū em̃ filia suscepit baptismū ministerio obſterricis. p̃r aduerſari⁹ arguere. qz̃ talis cognatio originat̃ a sacramēto rōne rei interioris seu characteris. q̃ fuit ārea collar⁹. videt̃ qz̃

in baptismō eccl̃ie vbi ē sola exterior reparatio nō fit p̃tractio cognationis sp̃ialis. **C**onfirmat. qz̃ si aliq̃s baptizaret in vtero p̃ter piculū. tūc rōne tal baptismi p̃heret cognatio ip̃ualis. **S**i sc̃daria vice nō p̃h̃it i facie eccl̃ie **T**enet p̃na. alioq̃ñ in eodē sacro p̃heret pluries talis p̃gnatio ṽr tales apparetie nō militat̃ p̃ eo q̃ h̃uana ordinatio obligat fm̃ q̃ ceteri⁹ i facie eccl̃ie talia celebrant. nec eēt iconemēs pluries circa idē sacramētū p̃h̃i ipedimētū impediēs m̃ri moniū. q̃ñ em̃ deductū eſt ad facie eccl̃ie tūc iudicaret p̃us fuisse sacram. et p̃ p̃ns ea q̃ sacro sunt anexa. z̃ qz̃ eccl̃ia p̃suevit celebrare publicus baptismū nō obſtate baptismō obſterricū p̃ditōaliter p̃ferēdo formā verborū. si nō es baptizatus. adhuc i illo solent baptismō p̃ncipal̃ iſtituit̃ p̃h̃i cognatōz̃ sup̃dictā. **g̃. p̃p̃o p̃a**

Videt̃ doctor̃ sc̃ti interōi ar̃ ridere. tales ex autoritate p̃p̃ali posse m̃rimōial̃ sil̃ viuere **H**ec p̃p̃o ps. qz̃ de doctor̃ sc̃tus. ij. ij. q̃ q̃stione lxxix. artic. ix. q̃ papa in oib⁹ q̃ ad disp̃ſatōem rerū eccl̃iasticarū p̃tinet h̃z plenitudine potestatis fm̃ quā p̃r nedū p̃mutare aut disp̃ſare. s̃z etiā absolute relaxare. **C**ū h̃ tale ipedimētū surrexit ex mera iustitudo h̃uana videt̃ q̃ in p̃tate summi p̃ntificis total̃r posse deobligare a vinculo tal̃ institutōis. z̃ iō facile qz̃ sacram̃ q̃ ad rē p̃cessit i p̃ori baptismō. itaqz̃ cuz p̃ns hec difficultas q̃ ad istū scrupulū cohabitātōnis reſmittat̃ ad illā ṽlez p̃tē si aliq̃ doctor̃ minatio emanaret ab ea nō eēt ausus falcē mee disculsiōis immittere ad sententiādū p̃riū. q̃nis p̃sulerē aſſertū m̃rimoniū q̃ secur⁹ eēt nō p̃herē p̃missis circūstantijs p̃currentib⁹ **E**pa frater in omnib⁹ p̃missis nihil

De iusto bello. fo. l.

pretendo dogmatizare contra suam
limpidam discernentiam quibus offerens
exercitum materiam etiam libenter a se
submitto ad gloriam benedictae trinitatis
in infinita seculorum secula Amen

Explicit quidam tractatus de symonia
et quidam casu matrimoniali col
latiue editus et quodlibet ad priones
recitatus a venerando magistro nostro He
rico Borychii doctore in sacra pagina

Tractatus Domini Henrici
Borychii artium ac sacre theologie
professoris quoniam de iusto bello. Ad
laudem benedictae trinitatis glossosus
per quosdam marie dei matris ac totius
curie celestis.

Aluato

re attestante. homo quod
dum de hierusalem
descenderet in hierusalem
et spoliatus gratulatus
etiam per latrones
sauciabatur in naturalibus. Ideoque quod
antea ad spiritualia sempiternaque bono
na libero amore ferebatur. postea foris
dinata affectio et terrenis ac caducis
rebus inheret incurvat quod dum ad plu
res absque eorum diminutione persuere
nequeunt. inordinati animi percipiscen
tia indignatur. quod dum per tempus interuallo
interius estuando suscipit incrementa.
tandem foris erumpit in flammam pernic
tionis. Et quod arborum mala fereneque
fructus bonos. inuenit persequenter
in republica iplacabiles emergere
pertrouerfias. diuersos scrupulos con
scientiosos personis suscitantes. ex quibus
casum quendam liber in medium profer
re sub hac forma. Ciuitas cuiusdam
ciues per discordiam diuisi in se inuicem
pugnando intruerunt. vna autem parte pua
lente. parte vicia expulerunt. cuiusdes
partis quibusdam in ipsa per motione inter

fectis. postea pro cuiusdam temporis curri
culo elapso per se eiecia sue iniuri
rie non inemor fabricauit promissas.
quod vigore effectus per duxit quod subsequitur.
Nam assumpto viros quod non erant in
imici dicere ciuitatem. exercitum tempore nos
cturno per insidias et traditones pra
ta intrauerunt ciuitatem. et per ualendo
quoddam ex ciuibus occiderunt. Deinde
plures notabiles ytriusque sexus et dis
uerse etate. eiecerunt eorumque bona pa
trimonia. possessiones hereditarias
suis uisibus sibi applicat per libito sue
uoluerunt. Iste casus offert talis ques
tionis materiam. Utrum isti rediens
possint dictis bonis gaudere iusto
titulo. ad nutum de ipsis rationibus de pro
prietis rebus disponendo. Utrum peritas
plene aliquo opus est. perferre quoddam
rationes quibus videtur posse colorari quod
leant sibi talia bona legitime ven
dicare. Primum scilicet dicitur et habet in
digestis. quod in iusto bello res hostiles
statim sunt occupantur nisi sint seu
dalia. Utrum scilicet. nono scribitur quod
Abraam reduxisset omnem subagum et mis
lieres cum pueris dixit ei rex zodo
mor. Da mihi aias cetera tolle et
bi. cui Abraam. A filo subregimini
usque ad corrigiam caligae non accipias
quod tua sunt. Et rationem assignas non
dixit ne habere aliquid iniuste. sed ne
dicas ego ditavi Abraam. quasi dices
ret. et si iniuste possem accipere. tamen
non loquor aliquid mihi possis impropere.
Utrum pensit quod uiri quod secum fuerant tol
lerent partes suas de reductis. Sed pu
gna sequi de partibus regredientis des
uincendo suos expulsores videtur habere
rationem iusti belli. Requirunt enim
tres conditiones ad iustificandum aliquid
bellum. ut dicit doctor scilicet sequi quodda
questionem quarta. prima est autoritas. Sec
unda est iusta causa. Tercia est recta inten
tio bellum. Has enim tres conditiones poss
se percurrere in casu proposito declaratur